

ሐውሻይ

ክፍለ

፩:- ፕሮቴስታንት ንቅድስቲ ድንግል ማርያም አየኸብሩን፤ ምምላጻውን አይሓቱን፤ እዚ ንሶም ብዝተገኘ ዘናእሰዎ፤ ምናልባት ነቲ ናይ ካቶሊክ ዝተገኘ ምኽባር ማርያም ንምምላስ ይኸውን፤ ክሳብ ገለ ካብኣቶም፡ “ንሳስ ከምታ ብድሕሪ እቲ ህያው ካብኣ ምስ ወፀ ቁምነገር ዘይበላ ቅራፍ እንቃቕሖ ኢያ።” ይብልዎ። ከምቲ ፍሉጥ ከኣ ንሶም ብዝኸነ በዓል ካብ በዓላታ እየብዕሉን።

፪:- ገሊኦም ከኣ ብድፍረት “ሓፍትና ኢያ” ይብሉ...

፫:- ምስ እዚ ተወሳኺ ኸኣ እቲ ንሶም ከምዚ ዝስዕብ ዝብልዎ ኢዩ፤ “ብድሕሪ ልደት ጎይታና ኢየሱስ ምስ ዮሴፍ ጸራባይ ከም በዓልቲ ቤቱ ተቐሚጣ፤ ካብኡ ቆልዑ ወሊዳ ብ (ኣሕዋት ኢየሱስ) ወይ (ኣሕዋት ጎይታ) ዝብል ስያመ ይፍለጡ።”

፬:- ከምኡ ኸኣ ንሶም ነቲ ቤተክርስቲያን ንቅድስቲ ድንግል ማርያም ዝሃበታ መጻውዒ አሰማት ይቃወምዎ።

፭:- ንዘይምኽባራን ተቐውሞን ንምግላጽ፡ አብ ክንዲ ከምቲ መልእኽ ዘብሠራ ብ (ምልእተ ጸጋ) ኢሎም ዝጽውዕዎ፤ ትርጉም ቀይሮም (ዝተጸገወት) ይብልዎ።

፮:- ከምኡ ኸኣ አብ ክንዲ “ወላዲተ ኣምሳኽ” (ሲኦቶኩስ) ምባል፡ እቲ ብብዝሒ ዝጥቀሙሉ ኣጸዋውዓ “ኣደ ኢየሱስ” ይብሉ።

ክብረት ቅድስቲ ድንግል ማርያም

እቲ አብ መጽሓፍ ቅዱስ ዝተመዝገበልና እኹል ኢዩ፤ “እንሆ፡ ካብ ሕጂ ከሎም ወለዶታት ብፅእቲ ክብሉኒ ኢዮም።” (ሉቃ.1:48)። እታ “ኹሎም ወለዶታት” እትብል ቃል፡ እቲ

ካብ ጊዜ ልደት ክርስቶስ ጀሚሩ ክሳብ መወዳእታ ዘመን ዝቕጽል ኣኸብሮት ቅድስቲ ድንግል ማርያም፡ ሓደ ካብቲ ኣገዳሲ ሃይማኖታዊ መምርሒ፡ ከም ዝኸነ ዘመልክት ኢዩ።

ምናልባት ካብቲ መጽሓፍ ንኸብረት ቅድስቲ ድንግል ማርያም ዘስፈረልና፡ እቲ ቅድስቲ ኤልሳቤጥ ዝበለታ ኢዩ፤ (ንሳ ዕድመ ዝደፍአት፡ ክንዲ ኣዲኣ ትኸውን ኢያ ነይራ)፤ “ኣደ፡ ጎይታይ ናባይ ክትመጸኺ፡ እዚ ካባይ ኮነለይ? እንሆ፡ ድምዒ ሰላምታኺ ምስ ሰማዕኩ አብ ከርሠይ ህፃን ብሓጎስ ተሳራሰረ።” (ሉቃ.1:33-44)። ኣብዚ እቲ ኤልሳቤጥ ሰላምታ ማርያም ምስ ሰምዐት... ብመንፈስ ቅዱስ ዝተመልአት፡ (ሉቃ.1:41)... ድምዒ ቅድስቲ ድንግል ማርያም ብምስማዕ ጥራይ መንፈስ ቅዱስ ዝመልአ፡ ሓደ ካብቲ ዘገርም ዕብዮት ቅድስቲ ድንግል ማርያም ኢዩ።

ቅድስቲ ድንግል ማርያም ካብ ሰባት ጥራይ ኣይኮነትን ክብሪ ዝረኸበት፡ ከምኡውን ካብ መላእኽቲ ክብሪ ረኺባ ኢያ። እዚ ኸኣ ኣብቲ መልእኽ ጎብርኤል ሰላም ዝበለላ እዋን በሪሁ ኣሎ፤ “እቲ መልእኽ ናብኣ አትዩ፡ አቲ ምልእቲ ጸጋ፡ እግዚአብሔር ምሳኺ ኢዩ እዋ፡ ባህ ይበልኪ፡ ካብ ኣንስቲ ብርኽቲ ኢኺ።” (ሉቃ.1:28)። እታ “ካብ ኣንስቲ ብርኽቲ ኢኺ” እትብል ቃል ኣብቲ ኤልሳቤጥ ሰላም ዝበለትላ እዋን፡ ተደጊማ ኣላ፡ (ሉቃ.1:42)።

ንምስትውዓል፤ ኣብቲ ሥርዓት ኣዘራርባ መልእኽ ንቅድስቲ ድንግል ማርያም፡ ካብቲ ምስ ዘካርያስ ካህን ዝነበረ ኣዘራርባ ኣዝዩ ፍልይ ዝበለ ኢዩ ነይሩ (ሉቃ.1:13)።

ኣብዚ ኸኣ ብዙሕ ትንቢታት ንቅድስቲ ድንግል ማርያን ዘመልክት ኣሎ፤ ሓደ ካብዚ “እታ ንግሥቲ ብወርቂ ኦፊር ተሰሊማ፡ ኣብ የማንካ ትቐውም ኣላ።” (መዝ.45:9)። እቲ

አምላካዊ ምግላጽ አብዚ መዝሙር ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “ጌል ንጉሥ ኩለንተናኦ ክብርቲ ኢያ፡ ክዳውንታ ወርቀዘቦ ኢዩ።” (መዝ.45:13)። እምበኣርከስ ንሳ ንግሥትን ጌል ንጉሥን ኢያ... ስለዚ ኸኣ ናይ ግብጺ ቤተክርስቲያን ንናይ ቅድስቲ ድንግል ማርያም ዝምልከት ስእሊ፡ ከም ኣኸሊል ዝለበሰት ንግሥቲ ገይራ ትሰእላ፡ ቦታኣ ኸኣ (ኩሉ ጊዜ፡ ክብሪ ንዕኡ ይኹን) ኣብ የማን ጎይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ትገብራ።

ቤተክርስቲያን ንቅድስቲ ድንግል ብዚማታት ከምዚ እና በለት ተሞግሳ፤ “ብዙሓት ኣንሱቲ ክብሪ ረኸባ፡ ሓንቲውን፡ እንተ ኸነት ካብኣን ከንዲ ናትኪ ዝኣክል ዝረኸቡት የብለንን”። እዚ ቃል ከኣ ካብ መጽሓፍ (ምሳ.31:29) ዝተወሰደ ኢዩ።

ቅድስቲ ድንግል ማርያም ናይ ኩሉ ወለዶታት ትምኒት ኢያ ነይራ፡ ንሳ ኸኣ ኢያ እታ ፍሪ ከርሳ “ጎርእሲ ተመን ኮፎፍልቕ” ዝኸኣለ፡ ንሱ ነቲ አምላኽ ዝሃቦ ናይ ድሕነት ቃል ክፍጽሞ ከኣለ፡ (ዘፍ.3:15)።

ቅድስቲ ድንግል ማርያም ኣደ ክርስቶስ ስለ ዝኸነት፡ ኣደነታ ኸኹሉ ኣሰማት ጎይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ይምልከቶ ኢዩ።

ክርስቶስ ብርሃን ሓቂ ኢዩ፡ (ዮሃ.1:9)፡ ንሱውን ብዛዕባ ነፍሱ “ኣነ ብርሃን ዓለም ኢየ” ኢሉ፡ (ዮሃ.8:12)። ስለዚ ኣዲኡ ማርያም፤ ኣደ ብርሃን ትኸውን፡ ወይውን ንሳ ኣደ ብርሃን ሓቂ ኢያ።

ክርስቶስ ንሱ ቅዱስ ስለ ዝኸነ፡ (ሉቃ.1:35) ንሳ ኣደ ቅዱስ ትኸውን።

ንሱ ከምቲ ንንሶት ዝተባህሉም መድሕን ስለ ዝኸነ፤ “... እንሆ፡ ሎሚ መድሓኒ ኣብ ዓዲ ዳዊት ተወለዱልኩም ስለ ዘሎ፡...” (ሉቃ.2:11) ከምቲ ንህዝቡ ካብ ሓጢአት ስለ ዘድሕን፡

ምኽንያት ስሙውን “የሱስ” ወይ መድሓኒ ዝኸነ፡ (ማቴ.1:21)። ስለዚ ቅድስቲ ድንግል ኣደ መድሕን ትኸውን።

ክርስቶስ ኣምላኽ ስለ ዝኸነ (ዮሃ.1:1)፣ (ራእ.9:4)፣ (ዮሃ.20:28)። ስለዚ ቅድስቲ ድንግል ወላዲት ኣምላኽ ኢያ።

ከምቲ ኤልሳቤጥ ንቅድስቲ ድንግል ማርያም ዝባለታ፤ “ኣደ ጎይታይ” (ሉቃ.1:43)። ጎይታ ስለ ዝኸነ፡ ዝለዚ ኣደ ጎይታ ትኸውን። ባዚ ኸምዚ ኸኣ ኣደ ኣማኑኤል ትኸውን (ማቴ.1:23)፡ ከምኡ ኸኣ ኣደ እቲ እተሠገወ ቃል ኢያ፡ (ዮሃ.1:14)።

ቅድስቲ ድንግል ማርያም ኣደ ክርስቶስ ካብ ኮነት፡ ቦቲ ቀዳማይ መድረኽ፡ ብመንፈሳውነት ኣደ ኩሎም ክርስቲያን ትኸውን። ጎይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ኣብ መስቀል ተሰቂሉ እንክለ፡ ብዛዕባ ቅድስቲ ድንግል ማርያም ንፍቕሩ ቅዱስ ዮሃንስ፤ “እነሃ ኣደኻ” ዝበሎ እኹል ኢዩ። (ዮሃ.19:27)። ነዚ ኣቲም ደቀይ እናበለ ዝሠረበና ሓዋርያ ዮሃንስ ኣዲኡ ካብ ኮነት (1ዮሃ.2.1)፡ እምበኣርከስ ንዓና ኩላትና ቅድስቲ ድንግል ማርያም ኣዴና ትኸውን። እታ “ሓብትና” እትብል ቃል መልሲ ዘየድልያ ኢያ። እታ ኣደ ክርስቶስ፡ ንኣደ ብስም ክርስቶስ ኣማኒ ውልድነት ዝረኸበ ሰብ፡ ሓብቲ ኸኸትኩውን ካብቲ ዘይብቕዕ ን ዘይቅቡልን ኣዘራርባ ኢዩ...!

እቲ ንኣደ ክርስቶስ ዝኸብር፡ ንክርስቶስ ኢዩ ዝኸብር። ኣደ ምኽባር ሓደ ካብቲ ቀዳማይ ቃል ትእዛዝ ኢዩ (ኤፌ.6:2)፣ (ዘጸ.20:12)፣ (ዘዳ.5:16)፡ ስለዚ ነታ ኣዴናን ኣደ ክርስቶስን ኣደ ሓዋርያን ቅድስቲ ድንግል ኣይኸብራንዶ?!። እዚኣ እቲ መልእኽ “መንፈስ ቅዱስ ክወርደኪ ሓይሊ ልዑል ከጽልሊኪ ኢዩ። ስለዚ ኸኣ እቲ ዝውለድ ቅዱስ፡ ወዲ ኣምላኽ ክበሃል ኢዩ።” (ሉቃ.1:35)። ዝበላ። እዚኣ እታ ቅድስቲ ኤልሳቤጥ

ከምዚ ዝሰዕብ እናበለት ዘኸበረታ፤ “እቲ ካብ እግዚአብሔር ዝተነገረላ ቃል ክፍጸም ኢዩ እዋ፡ እታ ዝኣመነት ብርኽቲ ኢያ።” (ሉቃ.1:45)። እታ ኹሉ ወለዶ ብፅእቲ ዝብልዋ...

እታ “ካብ ኣንስቲ ዝተባረኸኪ” እትብል ቃል ከኣ፡ ብመልእኽ ገብርኤልን፡ ብቅድስቲ ኤልሳቤጥን ተባህሊታ፡ እዚ ማለት ንሳ ብኸለን ኣንስቲ ዓለም ብርኽቲ ንኸትከውን ዝተሸለመት ኢያ፡ ምኽንያቱ ሓንቲውን እንተ ኾነት ካብኣን ካብቲ ቅድስቲ ድንግል ማርያም ኣብ ተሠጋውነት ኣምላኽ ዝረኸበቶ ክብሪ ቅድስና ኣይረኸበትን።

ኣምላኽ ንዕኣሲ ካብ ኮለን ኣንስቲ ዓለም ከም ዝመረጸ ኣይንጠራጠርን ኢና፡ ካብቲ ምስኣ ዘሎ ጠባያት ሓንቲውን እንተ ተኸነት ምስኣን ኣይተረኸበትን።

ኣብዚ ኢዩ እምበኣር ልዕልንኣን ዕብዮታን ደረጀኣን ግርማኣን ዝተገልጸ፡ ስለዚ ኸኣ ነብዩ ኢሳይያስ ናብ ግብጺ ዝመጸትሉ እዋን “ደቦና” ክብል ሰመያ (ኢሳ.19:1)።

ናይ ቅድስቲ ድንግል ኣሰማት

ኣምላኽ ብተሠጋውነቱ ኣብ ቅድስቲ ድንግል ማርያም ስለ ዝሠፈረ፡ ቤተክርስቲያን “ካልኣይቲ ሰማይ” ኢላ ትሰምያ። ከምኡ ድማ “መንበረ ታቦት” ወይ ከኣ “ናይ ሙሴ ጽላት” ኢላ ትጽውዓ።

ኣምላኽ ኣብኣ ስለ ሠፈረ፡ ቤተክርስቲያን “ከተማ ኣምላኽ” ወይ ከኣ ከምቲ ኣብ መዝሙር ጽዮን ዝተባህለ፤ “ኣንቲ ከተማ ኣምላኽ፡ ብዛዕባኪ ክቡር ነገር ተዘርቦ” “ብዛዕባ ጽዮን ድማ፡

እዝን እትን ኣብኣ ተወሊዶም፡ ክበሃል ኢዩ፡ እቲ ልዑል ውን ባዕሉ ከጽንዓ ኢዩ።” (መዝ.87:3,5)።

ጎይታና ኢየሱስ ክርስቶስውን ንነፍሱ ብመና ስለ ዝመሰላ፡ እዚ እቲ ካብ ሰማይ ዝወረደ ህያው እንጌራ ስለ ዝኾነ (ዮሃ.6:58)። ስለዚ ኸኣ ቤተክርስቲያን “መሰብወርቅ. እንተመና” ኢላ ትሰምያ።

ስለ ድንግልናኣ ኸኣ ቦታ ዝፈረየት በትሪ ኣሮን ተሰምየት (ዘሁ.17)።

ቅድስቲ ድንግል ከኣ ብወርቃዊ ቀንዴል ትምሰል (ዘጸ.25:31-40)፡ ምኽንያቱ ንክርስቶስ እቲ ብርሃን ሓቂ ስለ ዝዞረት።

ብታቦት ኪዳን ከኣ ትምሰል (ዘጸ.25:10-22)፡ እቲ ብውሽጡን ብግዳሙን ብወርቂ ምልባጡ ንናይ ንጽህናኣን ክብረታን ልዕል ዝበለ ምዃኑ የመልክት። ካብ ዘይንቅዝ ዕንጻይቲ ምዃኑ ናይ ንጽህና ቅድስቲ ድንግል ምልክት ኢዩ። ኣብቲ ታቦት ከኣ እቲ ንክርስቶስ ዘመልክት ካብ ሰማይ ዝወረደ ህያው ሕብስቲ ስለ ዘለዋ ኢዩ። (ዮሃ.6:58)። እቲ ነተን ዓሠርተ ትእዛዛት ዘስፈረ፡ ናይ ሕጊ ጽላት፡ ናይ ቃል ኣምላኽ ምልክት ስለ ዝኾነ (ዮሃ.1:1)።

ከምኡ ኸኣ ቅድስቲ ድንግል ቦቲ ኣብ ምድሪ ተቐኪሉ ናብ ሰማይ ዝበጽሖ መሳልል ያዕቆብ ተመሲላ። ቅድስቲ ድንግል ኣብ ልደት ክርስቶስ፡ ነዚ ኣብ ሰማይን ምድርን ዘሎ ርክባት ትመስል። ንሳ እታ ሰማይ ኣብኣ ዝሠፈረት መሬት ኢያ ነይራ፡ ወይ ከኣ ንሳ ኣብ መሬት እንክላ ኣብ ውሽጣ ንሰማይ ትጸውር ነበረት። ኣብ (ዘፍ.28:12) ብዛዕባ መሳልል ያዕቆብ ተመልክት።

እታ ሙሴ ዝረኣያ ቈጥቋጥ ከኣ፡ እቲ ሓዊ ከይበልዓ ኣብኣ ሃልሃል በለ፡ (ዘጸ.3)፡ ነታ መንፈስ ቅዱስ ብኣምላኽነቱ ኣብኣ ዝወረደ እዋ ዘየንደዳ፡ ቅድስቲ ድንግል የመልክት።

እቲ ኣብ ክርስቶስ ገዥነ፡ ውህደት መሎኮት ምስ ሰብአዊነት ከምቲ ንህሪ ምስ ፈሓም ዝወሃድ ካብ ዝመስል፡ ቅድስቲ ድንግል እታ ነዚ ምውህሃድ እዚ ኣብ ውሽጣ እትዓቀፍ ጽንህ ተመልክት። ንልዕልና ክብረታ ንምምልካት፡ ናይ ወርቂ ጽንህ ይብልዎ፡ ወይ ከእ ጽንህ ኣሮን ይሰምዎ።

ከምኡ ኸእ ቤተክርስቲያን ንቅድስቲ ድንግል ለዋህ ርግቢት ኢላ ትሰምያ፡ ምኽንያቱ ብለውሃታ ንርግቢት ስለ ትመስል፡ ኣብኣውን መንፈስ ቅዱስ ስለ ዝወረደ። መንፈስ ከእ ብመልክዕ ርግቢት ተራእዮ (ማቴ.3:16)። ከምኡ ኸእ ብናይ ኖኅ ርግቢት ንምሰላ፡ እታ ኣብ መሬት ህይወት ከም ዝተመልሰ ናይ ድሕነት ብሥራት ዘምጽአት። (ዘፍ.8:10-11)።

ንቅድስቲ ድንግል ማርያም ዘመልክትን ዝምስልን ኣብ መጽሓፍ ቅዱስን ኣብ ሥርዓት ቤተክርስቲያንን ብዙሕ ጥቕስታት ይርከቡ፡ ንኹሉ ንክንትንትኖ ጊዜ የድልዮና። ኩሉ ኸእ ኣብ ጥቕሲ መጽሓፍ ቅዱስ ዝተመርኮሰ ኢዩ። ከምኡ ኸእ ብቤተክርስቲያን ንምሰላ። ገለ ካብ ትንቢታት ከእ ንቅድስቲ ድንግልን ንቤተክርስቲያንን ብሓደ የመልክቱን።

ካብቲ ኣገዳሲ ቤተክርስቲያን ንቅድስቲ ድንግል እተኸብራ ምኽንያት፡ መንፈስ ቅዱስ ኣብኣ ስለ ዝወረደን ንኣምላኽ ስለ ዝወለደትን፡ ንኹሉ ጊዜ ድንግል ስለ ዝኾነትን ስለ ቅድስንኣን መጽሓፍ ቅዱስ ብዛዕባኣ ስለ ዝመሰከረን ጉይታ ባዕሉ ስለ ዘኸበራን ኢዩ። ከምኡ ኸእ ቤተክርስቲያን ስለ እቲ ተኣምራታን ቅዱስ ምግላጽን ተኸብራ።

እዚ ኣኸብሮት ከእ ኣብ ሥርዓት ቤተክርስቲያንን ዜማታታን ሰብኣታታን ይርእ። ከምኡ ኸእ ብምምላድ ኣብ ቅድስቲ ድንግል፡ ኣብ ጸሎት ብእንጠቕሶን ከምኡ ኸእ ብቲ ብቅድስቲ ድንግል

ብዙሕ በዓላት እንብዕሎን። ከምኡውን ብቲ ካብ ኣጽዋማት ብሰማ እንጸዋ ይርእ።

በዓላታ

፩:- ዝዓረፈትሉ ዕለት (21 ጥሪ) ኣብ ነብሲወከፍ ወርሒ ዕለት 21።

፪:- ዕለት ልደታ (መጀምርታ ወርሒ ሓምለ)

፫:- ጽንሰታ (7 ነሓስ)

፬:- ኣብ ቤተመቐደስ ምእታዎ “ባእታ ማርያም” (3 ታሕሳስ)

፭:- ናብ ምድሪ ግብጺ ዝኣተወትሉ (24 ግንቦት)

፮:- ዕርገት ሰግኣ “ፍልሰታ ማርያም” (16 ነሓስ)

፯:- ኣብ ፍሊጲ ብሰማ ቤተክርስቲያን ዝተሃንጸሉ “ሕንፀተ ቤታ” (21 ሰን)

፰:- ኣብ ግብጺ ኣብ ከተማ ካይሮ ከባቢ ዘይቲን ዝተገልጸትሉ (2 መጋቢት) እዚ በዓል እዚ ጸኒሑ ዝተወሸኸ ኢዩ።

ሕቶ:-

፩:- ከመይ ኢልና ኢና፡ ንቅድስቲ ድንግል ማርያም፡ ኣብቲ ጸሎት ማልሳይ ሰዓት ከምዚ ዝስዕብ እና በልና ብኸብረት እንጸውዓ፤ “ኣ ወላዲተ ኣምላኽ እታ ሓቀኛ ዘለላ ዘለኣለማዊ ህይወት ዝዞረት ሓረገ-ወይኒ ንሸቪ ኢኺ” እዚ ግን ኢየሱስ ክርስቶስ ንሱ ባዕሉ ኢዩ ሓረገ ወይኒ፡ ብግልጺ ኸእ ከምዚ ዝስዕብ በለ፤ “ኣነ ናይ ሓቂ ጉንዲ ወይኒ ኢዩ፡ ተኻሊኡ ኸእ

አቦይ አዲስ... እቲ ጉንዲ ወይኒ ኣነ አዲስ ጨናፍር ከአ ንሸካትኩም ኢኹም፡፡” (ዮሃ.15:1-5)።

፪:- ኣብ ጸሎት ፍርቂ ለይቲ፡ ኣብ ሣልሳይ ክፍሊ ከመይ ኢልና ኢና ንቅድስቲ ድንግል፡ “ኦ ወላዲተ ኣምላኽ፤ ኣፍደገ ኣእምሮ ህይወት” ኢልና እንጽውዓ? እዚ ኸአ እቲ ማዕጾ ኢየሱስ ክርስቶስ እንክሎ። ንሱ ኢዩ ብዛዕባ ነፍሱ ከምዚ ዝሰዕ ብ ዝበለ፤ “ኣነ ኣፍደገ ኣባጊዕ ኢዩ” (ዮሃ.10:7)።

መልሲ:-

ቅድስቲ ድንግል ማርያም ሓረገ-ወይኒ ኢያ።

እቲ ሓረገ-ወይኒ ዝብል ናይ ቅድስቲ ድንግል ኣጸዋውዓ፡ ምስቲ ናይ ጉይታና ኢየሱስ ሓረገ-ወይኒ ኣጸዋውዓ ብፍጹም ኣይጋራጮን ኢዩ።

ንሱ ሓረገ-ወይኒ ብኻልእ ትርጉም ክኸውን እንክሎ፡ ንሳ ኸአ ሓረገ-ወይኒ ብኻልእ ትርጉም ኢያ። ንሱ እቲ ጉንዲ ሓረገ-ወይኒ ክኸውን እንክሎ ንሕና ኸአ ኣብኡ ጨናፍር ምስ እንኸውን፡ ማለት ንሱ እቲ ቀንዲ፡ ንሕና ከኣትና ኸአ ካብኡ ኢና ማለት ኢዩ። ንሱ ርእሲ ንሕና ኸአ ኣካላት።

ቅድስቲ ድንግል ግን ንሳ (ብመሠረት እቲ ቤተክርስቲያን እትውድሳ) እታ “ዘለላ ህይወት ዝረኸበት፡ እቲ ሓቀኛ ወዲ ኣምላኽ” ንሳ እታ ዘይትኣርግ ሓደ ዘይናብያ ሓረገ-ወይኒ ኢያ።።

ኣብዚ እምብኣር ኣገዳሲት ሓበሬታ ከነሥፍር ንፈቲ፤

ጉይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ብዙሕ ጊዜ ናቲ መጻውዒ

ኣስማት ይህበና ኢዩ፤

፩:- ንሱ ኣነ ንሳ ኢዩ ይብል፤ (ዮሃ.10:11-12)። ዳዊት እውን በዚ ኣጸዋውዓ ንኣምላኽ ኣብ መዝሙሩ ጠቐሶ፤ “እግዚአብሔር ንሳይ ኢዩ” (መዝ.22:1)። ከምኡ ኸአ ኣምላኽ ኣብ መጽሓፍ ሀዝቅኤል ተሰመየሉ (ሀዝ.34:15)።

ምስናይ እዚ ግና ጉይታና ንገለ ካብ ደቁ ንሶት ገይሩ ኣቐዋም፡ ምስናይ እቲ ቤተክርስቲያን “ኣንቲ መጓሰ ናይ ሓደ ንሳ” ክትከውን እናተገደሰ፡ (ዮሃ.10:16)። ንሓዋርያ ጴጥሮስ ኣባጊዕይ ኣብልዕ በሎ... “ኣባጊዕይ ሓሉ” (ዮሃ.21:15-16)። ኣብ ብሉይ ኪዳን ከአ ጉይታ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “... ከም ልበይ ገይሮም ዝጓሰዩኹም ንሶት ከአ ክህበኩም ኢዩ” (ኤር.3:15)። ነቶም ነቦታትና ሓዋርያት ዝኸተሉ ኤጲስቆጶሳት ኸአ ንሶት ዝብል ኣጸዋውዓ ናይ ግሉም መጻውዒ ኮነ፤ “ሰለዚ ንርእሸኹምን ነታ ብገዛእ ደሙ ዘጥረያ ማሕበር ጉይታን ክትጓሰዩ፡ መንፈስ ቅዱስ ኤጲስቆጶሳት ገይሩ ኣብኣ ዝሸመኩም ኩሉ መጓሰ ሓልው።” (ግብ.20:28)።

ከምኡ ኸአ ቅዱስ ጴጥሮስ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “ነቲ ምላኽትኩም ዘሎ መጓሰ ኣምላኽ ንሰይዎ፡፡” (1ጴጥ.5:2)።

፪:- ጉይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ንነፍሱ ብብርሃን ከምዚ ዝሰዕ ብ ድማ ይብል፤ “... ኣነ ብርሃን ዓለም ኢዩ፡፡” (ዮሃ.8:12)፤ (ዮሃ.9:5)። ምስናይ እዚ ግና ንሓዋርያቱ ከምዚ ዝሰዕብ ይብሎም፤ “ንሸካትኩም ብርሃን ዓለም ኢኹም” (ማቴ.5:14)። “ብርሃንኩም ኣብ ቅድሚ ሰብ ይብራህ።” (ማቴ.5:16)።

ብዘይጥርጥር ብቕነዕ ብርሃን ማለት ኢዩ። ንሱ ኸአ ብርሃን ኢዩ፡ እዚ ኸአ ብርሃን ካብኡ ወሲዶም ቦቲ ብርሃኑ ናብ ካልኣት ሰባት ስለ ዘብርሁ ኢዩ። ንሶት ማለት ከአ ምሉእ ብምሉእ

ጓሶት ማለት ኢዩ። ንሶም ጓሶት ዝኸኑሉ መገብቲ ቤት ኣምላኽ ስለ ዝተቐጽሩ፡ ካብኡ ነዚ ተግባር መጓሰ ስለ ዝተጸውዑ ኢዩ።

፫፡- ብዛዕባ ጉይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ከኣ ንሱ ኤጲስቆጶስ (ሓላዊ) ኢዩ ተባሂሉ፤ “... ሕጂ ግና ናብቲ ጓላኹምን ሓላው ነፍሳትኩምን ተመሊስኩም ኣሸኹም።” (1ጴጥ.2፡25)፡ ምስናይ እዚ ግን እቶም ተኸተልቲ ሓዋርያት ብመንፈስ ቅዱስ ኤጲስቆጶስ ሓቆሙ፡ (ግብ.20፡28)፥ (1ጢሞ.3፡2)፥ (ፊሊ.1፡1)፥ (ቲቶ.1፡7)።

፬፡- ብዛዕባ ጉይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ድማ ንሱ ካህን ኢዩ ተባሂሉ፤ “እግዚአብሔር፡ ንሸኻ ከም ሥርዓት መልክደዴቅ ንዘል ኣለም ካህን ኢኻ፡ ኢሉ መሓል ኣይጠዓሰን ከኣ።” (መዝ.110፡4)፥ (ዕብ.5፡6)። ኣብ መጽሓፍ ቅዱስ ከኣ ብዛዕባ እቲ ሊቀ ካህናት ክበር ካህን፡ ብዙሕ ጥቕስታት ይርከብ፡ ብዛዕባ እቶም ኣምላኽ ኣብ ዘመኖም ዘለኣለማዊ ክህነት ዝሃዩም ከኣ (ዘጽ.40፡15)።

“ካህናት ጽድቂ ይልበሱ” (መዝ.132፡9፥16)። ኣምላኽ ከኣ ንካህናት ቀደሶም (ሌዋ.8፡12)። ቅዱስ መላብስ ከኣ ንክብርን ሞገስን ከደኖም (ዘጽ.28፡2)፡ ኣብ ሓድሽ ኪዳን ከኣ ቅዱስ ጳውሎስ ንነብሱ ካህን (ኣገልጋሊ) ኢሉ ክሰሚ ንርእዮ፡ (ሮሜ.15፡16)።

ጉይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ካህን ኢዩ ማለት፡ ንነፍሱ ምእንቲ ተበጃውነትና ባዕሉ ኣቕሪቡ ማለት ኢዩ። እቶም ካብ ሰባት ካህናት ግን ኣገልገልትን ኣብ መሬት ንኣምላኽዊ ምሥጢራት ተወከልትን ኢዮም፡ ነቲ መሥዋእቲ ጉይታና ኢየሱስ ክርስቶስን እቲ ቀደም ንዕኡ ዘመልከት ዝነበረን የቕርቡ።

፭፡- ጉይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ንሱ ወዲ ኣምላኽ ኢዩ ተባሂሉ (1ዮሃ.4፡14)። ብዛዕባኡ ኸኣ ንሕና ውሉድ ኣምላኽ ኢና ተባሂሉ (1ዮሃ.3፡1)። ንሱ ግን ካብቲ ኣምላኽዊ ባህርይን ቀንዱን

ወዱ ኢዩ። ንሕና ግን ውሉዱ ዝተባሃልና ብፍቕሩን መሰል ውልድነት ስለ ዝሃበና ኢና ውሉድነት ዝረከብና... ስለዚ ኸኣ ኢዩ ኢየሱስ ክርስቶስ እቲ ሓደ ወዱ ንኣምላኽ ተባሂሉ ዝተ ሰምየ። (ዮሃ.3፡16)።

ልክዕ ከምኡውን ኣብ ሓረገ-ወይኒ፤

ጉይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ንሱ ሓረገ-ወይኒ ኢዩ። መጽሓፍ ቅዱስ ከኣ ኸኹላ ቤተክርስቲያን ሓረገ-ወይኒ ብዝብል መጻዋዕታ ጸወዓ፡ ኣብ መጽሓፍ ኢሳይያስ ከኣ ኣምላኽ ብዛዕባኡ መዝሙር ሓረገ-ወይኒ ዘመረ (ኢሳ.5፡1-7)። ኣብቲ ኣምላኽ ኣብ መንጎይን ሓረገ-ወይኒይን ፍረዱ፡ እንታይ ኢዩ እቲ ንሓረገ-ወይኒይ ዝገብሮ “ካታኸልቲ ወይኒይሲ ሓለፋ እቲ ኣነ ዝገበርኩሉ እንታይ ኮን ምተገብረሉ ነይሩ?” “እቲ ኣታኸልቲ ወይኒ ናይ እግዚአብሔር ጉይታ ሠራዊትሲ ቤት እስራኤል ኢዩ፡...” (ኢሳ.5፡7)።

ልክዕ ብሓደ ትርጉም ከኣ፡ እቲ ጉይታ ኣብ (ማቴ.21፡33-41) ንኣብነት ብዛዕባ “ኣታኸልቲ ወይንን ሠራሕተኛታቲን” ዝበሎ ይምልከት። ኣብዚ ኣብነት እዚ፤ ሓረገ-ወይኒ ቤተክርስቲያን ኢያ፡ እቶም ሠራሕተኛታት ኸኣ ኣገልገልታ ኢዮም፡ ኣምላኽ ከኣ ባዓል ሓረገ-ወይኒ ኢዩ።

ንሕና ንቤተክርስቲያን ብሓረገ-ወይኒ እንጽውዓ፡ ንጉይታ ካብቲ ኣብ መዝሙር ኣምላኽዊ ምግላጽ ዘሎ ወሲድና ኢና ከምዚ ዝስዕብ እንብሎ፤ “ኣ ኣምላኽ ሠራዊት፡ ተመለስ፡ ካብ ሰማይ ኣንቁልቀላካ ርኤ፡ እንሆ ኸኣ ነዛ ወይንን፡ ነዛ የማነይቲኻ ዝተኸለታ ኣምን፡ ነቲ ንኣኻ ኢልካ ዘጽናዕካዮ ጨንፈርን ብጽሓዮም።” (መዝ.80፡14-15)።

ንሕና ንቤተክርስቲያን ሓረገ-ወይኒ ኢልና ብምስማይናዶ ክብሪ ኣምላኽ ንዝርፍ ኣሎና ኢና? ምስናይ እዚ ግን እቲ ክርስቶስ

ዝሃባ መጽዋዕታ እዚ ኢዩ። ንህዝቢ ሓረገ-ወይኒ ኢልና ምስ ማይናዶ እቲ ክብሪ ኣምላኽ ሓሲፋ ኢዩ? እዚ ግን ናይ መጽሓፍ ቅዱስ ኣስተምህሮ ኢዩ! ወይሲ እዚ ኣብ ልዕሊ ቤተክርስቲያን ንምቅዋም ጥራይ ኢዩ ዝብልዎ፤ እታ ብዛዕባኣ መጽሓፍ ቅዱስ ከምዚ ዝሰዕብ ዝብል፤ “ቦታ መዓልቲ እቲ ኣብ ብዛዕባ እቲ እተፈትወ ኣታኸልቲ ወይኒ ዘምሩ፡ ኣነ እግዚአብሔር እሕልዎ፤ ኩሉ ጊዜ ኣስትዮ፡ ሓደ እኳ ከይጎድኦ፡ ለይትን መዓልትን እሕልዎ ኣሎኹ።” (ኢሳ.27:2-3)።

ይትረፍ ንቅድስቲ ድንግል ማርያም፡ ንዝኸነት ዝተባረኸት ኣደ “ሓረገ-ወይኒ” ዝብል መጽውዒ ከም ዝወሃብ መዝሙር ይብል፤ “ሰበይትኻ ኣብ ውሽጢ ቤትካ ከም ፈራይት ወይኒ ክትከውን።” (መዝ.128:3)።

ስለዚ ንቅድስቲ ድንግል ማርያም ብሓረገ-ወይኒ ክትጽዋዕ ዘገርም (ጋሻ) ነገር ኣይኮነን።

ቅድስቲ ድንግል ማርያም ኣፍደገ ሂወት ኢያ።

መጽሓፍ ቅዱስ ንቅድስቲ ድንግል ማርያም ብኣፍደገ ዝብል መጽውዒ ጸወዓ። ብዛዕባኣ ኣብ መጽሓፍ ነብዪ ህዝቅኤል “ንሳ ኣብ ምብራቕ ዘላ ኣፍደገ፡ ብኣኣ ጎይታ ኣትዩ ዝወፀ” ኢዩ ኢሉ። (ህዝ.44:2)።

ጎይታ ህይወት ስለ ዝኸነ ንሳ ኸኣ ኣፍደገ ህይወት ትኸውን።

ጎይታ ኸኣ በዚ ዝሰዕብ ኣበሃህላኡ ንሱ ህይወት ከም ዝኸነ መሰኪሩ “... ኣነ መገድን ሓቅን ህይወትን ኢያ።...” (ዮሃ.14:6)፤ “...ትንሣኤን ህይወትን ኣነ ኢያ...” (ዮሃ.11:25)። ቅድስቲ

ድንግል ማርያም እታ ክርስቶስ ብኣኣ ዝወፀ ኣፍደገ ካብ ኮነት፡ በዚ ንሳ ኣፍደገ ህይወት ትኸውን።

“... ወዲ ሰብ ንዝጠፍኦ ክደልን ክድሕንን ኢዩ ዝመጸ እሞ፡...” (ሉቃ.19:10)። በዚ ኣገባብዚ ኸኣ ንሳ ኣፍደገ ድሕነት ትኸውን።

ንቅድስቲ ድንግል ማርያም ኣፍደገ ሰማይ ኢልና ምስማይና ጋሻ ነገር ኣይኮነን። ቤተመቐደስ ከኣ ካብ መጀመርታ ዘመናት ኣትሒዞ ብኣፍደገ ተሰምየት። ኣቦና ያዕቆብ ናይ ኣቦታት ኣቦ ብዛዕባ እቲ ንቤተ መቐደስ ዝቐብኦ ቅዱስ ቦታ፡ ብስም “ቤትኤል” ከኣ ዘፍለጠ፡ ማለት (ቤትኣምላኽ) ብዛዕባኡ ከምዚ ዝሰዕብ በለ፡- “... እዚኣ ቤትኣምላኽ ኢያ እምበር ካልእ ኣይኮነትን፡ እዚኣ ኸኣ ደገ ሰማይ ኢያ፡ በለ።” (ዘፍ.28:17)።

ሕቶ፡-

ናብ ቅድስቲ ድንግል ማርያም ንጽሊ ዲና?

መልሲ፡-

ንሕና ናብ ቅድስቲ ማርያም ኣይንጽልይን ኢና። ግን ኣብ ጊዜ ጸሎትና ንዛረባ፡ ንከተማልደልና ንውከሳ። ንሕና ምስ ቅድስቲ ድንግል ጥራይ ኣይኮንናን ንዛረብ ምስ መላኸትን ምስ ባህርያትን ምስ ሰባትን ምስ ነፍስናን ምስ ሰይጣን ከይተረፈ ውን ንዛረብ ኢና...

እዚ ኹሉ ኸኣ ብኣምላኽዎ ምግላጽ ኣብ ጥቕስታት መጽሓፍ ቅዱስ ዝጸደቐ ኢዩ። እዚ ዝርርብ እዚ ከም ጸሎት ኣይቁጸርን ኢዩ ... ስለምንታይ ድኣ ብፍላይ እኳ ንኣዴና ማርያም

ዘይነዛርባ...?!

፩:- ንሕና ኣብ ጸሎትና ምስ መላእኽቲ ከምዚ ዝሰዕብ እና በልና ንዛረብ፤ “ኣቲም መላእኽቲ፡ ንድምዒ ቃሉ እትእዘዙ፡ ንቃሉ እትፍጽሙ ኣያላትን ሰልጡናትን፡ ንእግዚአብሔር ባሮኽዎ። ኣቲም ሠራዊቲ ኩልኹም፡ ኣቲም ንፍቓዱ እትፍጽምዎ ኣገልገልቲ፡ ንእግዚአብሔር ባሮኽዎ።” (መዝ.103:20-21)፥ “ሃሌሉያ። ንእግ ዚአብሔር ካብ ሰማያት ኣመስግንዎ፡ ኣብ ኣርያም ኣመስግንዎ። ኩልኹም መላእኽቲ፡ ኣመስግንዎ፡ ብዘሎኹም ሠራዊቲ፡ ኣመስግ ንዎ።” (መዝ.148:1-2)።

፪:- ኣብ ጸሎትና ውን ንሕና ንባህርያት ከምዚ ዝሰዕብ እናበልና ንዛረብ፤ “ኣትን ፀሓይን ወርሕን፡ ኣመስግንኦ፡ ኣቲም ብሩሃት ከዋኸብቲ፡ ኣመስግንዎ። ኣቲም ናይ ሰማየ ሰማያትን ኣብ ልዕሊ ሰማያት ዘሎኹም ማያትን፡ ኣመስግንዎ። ንሱ ኣዚዙ፡ ተፈጠሮም ኢዮም እሞ፡ ንስም እግዚአብሔር ኣመስግንዎ። ንዘልኣሎም ኣቕሞም፡ ዘይሓልፍ ሕጊ ኸኣ ሃዖም። ንእግዚአብሔር ካብ ምድሪ ኣመስግንዎ፡ ኣቲም ገበላት ባሕርን መዓሙቕን ኩልኹም፡ ኣቲም ኣውን በረድን ኣስኣይታን ግመን ቃሉ እተሰ ልጥ ህቡብላን፡ ኣቲም ኣኸራንን ኩረቢትን ኩልኹም፡ ፈረይቲ ኣእዋምን ጽሕድታትን ኩልኹም፡” (መዝ.148:3-9)።

፫:- ከምኡ ኸኣ ንሕና ነታ ቅድስቲ ከተማ ኣምላኽ ንኣምላኽ ክትውድስ ንጽውዓ። ከምዚ ዝሰዕብ ንብል፤ “መሃርሃር መዓጽኺ ኣጽኒዑ፡ ንደቕኺ ኣብ ማእከል ባሮኽዎም ኢዩ እሞ፡ ኦ ኢያሩሳሌም ንእግዚአብሔር ኣመስግኒ፡ ኦ ጽዮን፡ ንኣምላኽኪ ወድሲ።” (መዝ.147:12-13)።

ኣብ ካልእ መዝሙር ከኣ ከምዚ ንብል፤ “ኣቲ ከተማ ኣምላኽ፡ ብዛዕባኺ ክቡር ነገር ተዘርቦ።” (መዝ.87:3)። ገሊጻም

እዚ ቃል እዚ ንቅድስቲ ድንግል ማርያም ኢዩ ተባሂሉ ኢሎም ይትርጉምዎ...።

፬:- ንሕና ኣብ ጸሎትና ምስ ሰባት ከምዚ ዝሰዕብ እናበልና ንዛረብ፤ “ኣቲም ኣህዛብ ኩልኹም፡ ኣእዳውኩም ኣግቕዑ፡ ንኣምላኽ ብድምዒ ኣገብስ ዕልል በሉሉ።” (መዝ.47:1)፥ “ንዑ ንግብርታት እግዚአብሔር፡ ነቲ ኣብ ምድሪ ዝገበሮ ጥፍኣት ጠምቲ።” (መዝ.46:8)፥ “ብመሳፍንትን፡ ቡቲ ክረድእ ዘይከኣሎ ወዲ ሰብን ኣይትወክሉ።” (መዝ.146:3)፥ “ኩሉ ግብርታቲ ኣብ ኩሉ ሥፍራ ግዝኣቲ፡ ንእግዚአብሔር ባሮኹ።...” (መዝ.103:22)። ኣብ ካልእ መዝሙር ኸኣ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “ሃሌ ሉያ ኣንቲም ባሮት እግዚአብሔር፡ ኣመስግኑ፡ ንስም እግዚአብሔር ኣመስግኑ።” (መዝ.113:1)። ከምኡ ውን ከምዚ ንብል፤ “ኣቲም ውሉድ ብርቲዓት፡ ንእግዚአብሔር ህቡ፡ ንእግዚአብሔር ክብርን ኣይልን ሃብዎ። ንእግዚአብሔር እቲ ንስሙ ዝግብኦ ክብሪ ሃብዎ፡ ንእግ ዚአብሔር ብጌጽ ቅድስና ስገዳሉ።” (መዝ.28:1-2)።

፭:- ከምኡ ውን ሱብ ኣብ ጸሎቲ ምስ ነፍሱ ከምዚ ዝሰዕብ እናበለ ይዛረብ፤ “ነፍሰይ፡ ንእግዚአብሔር ባሮኺ፡ ኣብ ውሽጠይ ዘሎ ኩሉ ውን ንቕዱስ ስሙ ይባሮኽ። ነፍሰይ፡ ንእግዚአብሔር ባሮኺ፡ ነቲ እተገብረልኪ ሠናይ ኩሉ ኸኣ ኣይትረስዒ፡ ንሱ ንኹሉ ኣበላኺ ዝሓድገልኪ፡ ንኹሉ ሕማምኪ ዝፍውስ፡ ንህይወትኪ ካብ ጥፍኣት ዝበጀዎ፡ ብሃህልን ምሕረትን ዝኸለልኪ፡ ንድልየትኪ ብጽቡቕ ነገር ዘጽግብ ኢዩ፡ ንእስነትኪ ከም ንስሪ ይሕደስ።” (መዝ.103:1-5)።

ኣብ ናይ ድቃስ ጸሎት እቲ ዝጸሊ ምስ ነፍሱ ከምዚ ዝሰዕ ብ እናበለ ይዛረብ፤ “ግንክ፡ ነፍሰየ ጌና ኣብ መሬት ትነብሪ ካብ ሃሎኽስ ተነስሒ።...”።

፮፡- እካ ድኣ ንሕና ኣብ ጸሎትና ናብ ሰይጣንን ኩሎም ሠራዊቱን ግልጽ ኢልና ንዛረቦም። እቲ ዝጽሊ ኸኣ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “ኣቲም ገበርቲ እኮይ ኩልኻትኩም ካባይ ረኣቑ። እግዚኣብሔር ንምህላላይ ሰሚዕዎ፡ እግዚኣብሔር ንጸሎተይ ተቐቢልዎ ኢዩ። ኩላቶም ጸላእተይ ክኣፍሩ እምብዛ ክሸበሩ ንድሕሪት ክምለሱ ብድንገት ክኣፍሩ ኢዮም። ሃሌ ለ-ያ።” (መዝ.6:8-10)።

እምበኣርከስ ንሕና ናብ ኩሎም እዚኣቶም ንጽሊ ኣሎና ዲና? ንሕና ንመላእኽትን ንባህርያትን ንሰባትን ንነፍሰናን ንሰይጣናትን ንጽሊ ዲና? ካባና የርሕቁ! ... ንሕናሲ ኣብቲ ጊዜ ጸሎትና ደኣ ነዛርቦም። እዚ ጉዳይ ኸኣ ቅቡል ኢዩ፡ ናይ መጽሓፍ ቅዱስ ኣስተምህሮውን ኢዩ። ካብ እቲ ሓዋርያ ጳውሎስ ብዛዕባኡ ከምዚ ዝሰዕብ ዝበሎ መንፈስ መዛሙራት ኢዩ፤ “ኣሕዋተየ፡ እንታይ ደኣ ኢዩ? ክትእከቡ ከለኹም፡ ነብሲ ወከፍኩም መዝሙር ኣለዎ፡...” (1ቈረ.14:26)፤ “ዝርገት ኣለዎ እሞ፡ ብወይኒ ኣይት ሰከሩ። ግናኸ ብመዝሙርን ምሥጋናን ብመንፈሳዊ ቅኔን ብልብኹም ንጉይታ እናተቐኔኹምሉን እናደረሰኩምሉን ንኣድሕድኩም እናተዛራረብኩምን፡ መንፈስ ይምላእኩም።” (ኤፌ.5:19)፤ “ብመዝሙርን ውዳሴን መንፈሳዊ ቅኔን ንኣድሕድኩም ኣስተምህሩን ምዳዳን፡ ብልብኹምውን ንጸጋ ኣምላኽ እናዘመርኩም፡ ቃል ክርስቶስ ብኹሉ ጥበብ መሊኡ ይሕደርኩም።” (ቈሎ.3:16)።

ከምቲ ኣስተምህሮ ኣምላኽዊ ራእይ፤ ነም ኩሎም ኣብ ጸሎትና ነዛርቦም ካብ ኮንና፤ ኣብ ጸሎት ንኣዴና ማርያም ምዝራብና ጌጋ ኣይኮነን፡ እዚ ዘረባ ኸኣ ጸሎት ኣይቁጸርን ኢዩ...

ቀጻልነት ድንግልና ቅድስቲ ድንግል ማርያም

ጉዳይ ቀጻልነት ድንግልና ቅድስቲ ድንግል ማርያም፡ ናይ ቀደም ጉዳይ ኢዩ፡ ኣቦታትና ካብ ካልኣይን ሣልሳይን ክፍለ ዘመን ኣትሒዞም ዝተዛረቡሉ ኢዩ፡ ከምኡ ኸኣ እቶም ኣብ ራብዓይን ሓሙሻይን ክፍለዘመን ዝነበሩ ኣቦታቶውን ተዛረቡሉ። ቅድሚና፡ ቅዱስ ኤረንዮስ (ጂሮም) ዝጸኣፎ መጽሓፍ ብ1962 ዓ.ም.፡ ናብ ዓረብኛ ተተርጉሙ። እዚ ብ383 ዓ.ም. ዝተጻሓፈ መጽሓፍ እዚ፡ ንደገፍ ቀጻልነት ድንግልና ማርያም ዝገልጽ ኣንጻር ሃልፌድዮስ ዝተባህለ ሰብኣይ ኢዩ ነይሩ። ኩሉ እቲ ፕሮቴስታንት ዝምስክርዎ ርእይቶታት ካብቲ ሃልፌድዮስ ዝሃበ ርእይቶ ዘይወፅእ ኢዩ።

ንምጽራር ቐጻልነት ድንግልና ቅድስቲ ድንግል ማርያም ዝተዋጽኦ ርእይቶ፤

፩፡- “ብኸሪ ወዳ” እትብል ቃል (ሉቃ.2:7)፤ (ማቴ.1:25) ብኸሪ ማለት ኣደ ካብ ኣሕዋቲ ኢዩ ኢሎም ይምስክሩሉ።

፪፡- ብመሠረት ኣብ መጽሓፍ ዕብራውያን ዘሎ “ሰበይቲኻ” እትብል ቃል እታ ንዮሴፍ ብዛዕባ ማርያም ዝተባህለት (ማቴ.20)። ብመሠረት ኣብ መጽሓፍ ዕብራውያን ዘሎ ሰበይቲኻ እትብል ቃል ብኣፈሸኡ ንቅድስቲ ድንግል ማርያም ኣብ ዝተባህለትሉ (ማቴ.1:24)።

፫፡- “... ክሳብ እትወልድ ኣይፈለግን...” (ማቴ.1:25) እትብል ቃል ከምኡ ኸኣ “ከይተረኽቡ ብመፈስ ቅዱስ ጠኒሳ ተረኽቡት” (ማቴ.1:18)።

፬፡- እቲ ንጉይታና ኢየሱስ ክርስቶስ “ኣሕዋትካ” ዝብል ቃል

ዝሓዘ ጥቕስታት፡ ነኣብነት፤ (ማቴ.12:46-50)፥ (ዮሃ.2:12)፥
(ማቴ.13:54-56)፥ (ማር.6:3)፥ (ግብ.1:14)፥ (ገላ.1:19)።

ብፍቓድ አምላክ ነዚ ኩሉ ተቃውሞታት ክንምልሰሉ ኢና።

ብኸሪ ወዳ

እቲ ብኸሪ ወዳ፡ ንሱ እቲ መጀመርታ ዝተልደ ወዳ ኢዩ፡ ነዛ ቃል እዚ እቲ ብቐንቋ እንግሊዝ እንተ ደኣ ተርጉምናዎ “First born” ትኸውን፡ መጽሓፍ ቅዱስ ከኣ ንትርጉም ብኸሪ ብብሩህ የፍልጦ፡ እቲ አምላካዊ ምግላጽ ቅድሚ ናይ ክህነት ኣሮን ምምስራት፡ ከምዚ ዝስዕብ ይብል፤ “እግዚአብሔር ድማ ንሙሴ፡ ኣብ ደቂ እስራኤል ማኅፀን ዝኸፈተ ኩሉ፡ ሰቡን እንስሳኡን፡ ንሱ ናተይ ኢዩ እሞ ኩሉ ብኸሪ ንኣይ ቀድሶ፡ ኢሉ ተዛረቦ።” (ዘጸ.13:1-2)።

ዝኸነ ማኅፀን ዝኸፈተ፡ ብድሕሪኡ ካልእ ውላድ ይወለድ ኣይወለድ፡ ንአምላክ ዝተቐደሰ ይኸውን። ሰብ እንተ ኮይኑ ወይ ካብ ንብረቱን እንስሳኡን፡ (ምእንቲ ብኸሮም ክኸውን!!) ኣቦኡ ብድሕሪኡ ምእንቲ ንአምላክ ክውስንዎ፡ ካልእ ክሳብ ዝውለደሉ ኣይጽበይን ኢዩ ነይሩ።

እቲ ዝውለድ ንእግዚአብሔር ዝተቐደሰ ይኸውን፡ ካብ ኣሕዋቱ ዝዓብዩ ስለ ዝኸነ ዘይኮነስ ማኅፀን ስለ ዝፈትሖ ኢዩ። በዚ ኸኣ እቲ ብኸሪ ወዳ (እንኮ) ሓደ ንሱ ጥራይ ክኸውን ይኸእል ኢዩ።

ልክዕ ከምዚ ኸኣ ኢዩ ጉይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ዝነበረ፤ ንሱ ብኸሪ ወዳ ኢዩ፡ ንሱ ኸኣ እቲ እንኮ ወዳ ኢዩ፡ ነዚ ኸኣ ቅዱስ ጂሮም ብምስክር ከምዚ ዝስዕብ በለ፤ “ነብሲወከፍ እቲ

እንኮ ውላድ ብኸሪ ኢዩ። ግን ነብሲወከፍ ብኸሪ እቲ እንኮ ውላድ ኣይኮነን።” እቲ ብኸሪ ዝብል መግለጺ ብድሕሪኡ ካልኣት ከም ዝተወልዱ ኣየመልከትን ኢዩ። የግዳስ እቲ ካልእ ዝቐድሞ ዘይብሉ ማለት ኢዩ...

ስለዚ ኸኣ ንብኸሪ ዘይነጹሃት እንስሳ፡ ካብ ወዲ ወርሒ በጅኦም ይቐበል ነይሩ፡ (ዘሁ.18:16-17)። ብኸሪ ንጹሃት እንስሳ ኸኣ ንአምላክ መሥዋእቲ ይቐርቡ ነበሩ። ክሳብ ብድሕሪኦም ውሉድ ዝውለድ ይጽበዩ ኣይነበሩን። ዋላ እኳ ብድሕሪኡ ኣይወለድ ንሱሲ ብኸሪ ኢዩ፡ ምክንያቱ ከፋቲ ማኅፀን ስለ ዝኸነ።

በዚ ኸምዚ እምበኣር ጉይታና ኢየሱስ ክርስቶስ (ንቅድስቲ ድንግል ማርያም ከም ብኸሪ ወዳ መጠን) ኣብ ኣርብዓ መዓልቲ ንአምላክ መሥዋእቲ ኣቐረብሎ፡ (ብድሕሪ ምውላዳ ኣብ መዓልቲ ምንጻሃ) ኣብ እዚ ኸኣ መጽሓፍ ቅዱስ ብዛዕባ ቅድስቲ ድንግል ማርያም ከምዚ ዝስዕብ ይብል፡- “ከምቲ ሓጊ ሙሴ፡ መዓልታታት ምንጻሆም ምስ መልኣ፡ (ከምቲ ኣብ ሕጊ እግዚአብሔር፡ ማኅፀን ወላዲቲ ዝኸፈተ ዘበለ ተባዕታይ ንእግዚአብሔር ዝተቐደሰ ይበሃል፡ ኢሉ እተጸሕፈ፡) ከምቲ ኣብ ሕጊ እግዚአብሔር እተባህለ ኸኣ፡ ክልተ ባሬቶ ወይ ጫጩት ርግቢ መሥዋእቲ ምእንቲ ክህቡ፡ ኣብ ቅድሚ እግዚአብሔር ምእንቲ ከቐምዎ ናብ ኢየሩሳሌም ወሰድዎ።” (ሉቃ.2:22-24)።

ኣብዚ እምበኣር ከምቲ ኣብ ሕጊ ንብኸሪ ብድሕሪ ምውላዳ ኣብ ኣርብዓ መዓልቲ ዝተኣዘዘ ንጉይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ከም ዝተፈጸመሉ በሪሁ ይርከብ፡ እዚ እምበኣር ብርግጽ ኣብ መንጎ ብኸሪ ርኑቱን ካልኣት ምውላድን ርክብ የብሉን...

ቅዱስ ጂሮም ከምዚ ዝስዕብ ኢሉ ይሓትት፤ “ኣብቲ አምላክ ንብኸሪ ግብጺያን ኣብ ዘሀለቐሉ እዋን፡ ነቶም ኣሕዋት ዘለዎም

ሸጥራት ጥራይ ድዩ? ወይስ ንዝኾነ ማኅፀን ዝኸፈተ፡ ኣሕዋት ይሃልዎ ኣይሃልዎ ብዘየገድስ ኢዩ ዝወቕዎ?”...

ብዕብሪ ሰበይቶኻ እትብል ቃል

ብመሠረት ኣብ መጽሓፍ ዕብራውያን ዘሎ “ሰበይቶኻ” እትብል ቃል፡ መርዓትካ ማለት ኢዩ። ካብ ጊዜ ሕጻኣ ኣትሒዛ ሰበይቲ ተባሂላ ኢያ እትጽዋዕ። በዚ መሠረት እዚ እቲ መልእኽ ንዮሴፍ ጸራባይ ክዛረቦ እንከሎ (ከምቲ ኣብ ወንጌል ዕብራውያን ዘሎ) ከምዚ ዝሰዕብ በሎ፤ “... ዮሴፍ ወዲ ዳዊት፡ እቲ ሰበይቶኻ ማርያም ጠኒሳቶ ዘላ ካብ መንፈስ ቅዱስ ኢዩ እዋ፡ ንምውሳዕ ኣይትፍራህ።” (ማቴ.1:20)። ዝበሎ ትርጉም፡ ዮሃንስ ኣፈወርቂ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “ኣብዚ እቲ ሕጻይ፡ ሰብኣያ ተባሂሎ ይጽዋዕ፡ ንሕጹያት ቅድሚ ቃል ኪዳን ምእታዎም መርዑት ተባሂሎም ይጽውዑ፡ እዚ ኸኣ ልምዲ መጽሓፍ ቅዱስ ዕብራውያን ኢዩ።” ከምኡ ኸኣ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “እታ (ኸኸትወስዳ) እትብል ቃል እንታይ ተመልክት? ኣብ ቤትካ ከተማዕቕባ ማለት ኢዩ። ከምቲ ንኣኻ ካብ ስድራኣ ዘይኮነ ካብ ኣምሻኽ ሕድሪ ዝተዋሀበትካ። ንኣኻ ሕድሪ ዝተዋሀበትሉ ምክንያት ኸኸትምርዓዎ ኣይኮነን፡ ከምቲ ዳሕራይ ጉይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ንኣዋርያ ዮሃንስ ሕድሪ ዝሃዕ፡ ምሻኽ ኸኸትነበር ኢያ ዝተዋሀበትካ።” (ትርጉም ማቴ.4:11)።

ቅዱስ ጂርም ከኣ፡ “ሰበይቶኻ ዝብል ስም፡ ንዝተሓጸየ ይዋሃብ ነይሩ ኢዩ” ይብል። ነዚ ኸኣ ኣብ መጽሓፍ ቅዱስ ምርኩስ ይገብር፤ “ኣብ ሰብኣይ እተሓጸየት ድንግል ንል ኣንተላ፡ ሰብኣይ ከኣ ኣብ ከተማ ረኪብዎ ምስኣ እንተ ደቀሰ፡ እታ ንል ኣብ

ከተማ እንከላ ስለ ዘየእወየት፡ እቲ ሰብኣይ ከኣ ሰበይቲ ብጸዩ ስለ ዘነወረ፡... ” (ዘዳ.22:23-24)፣ (ዘዳ.20:7)።

መጽሓፍ ቅዱስ ኣብዚ ንድንግል፡ ሰበይቲ ዝብል ቃል ተጠቂሙ፡ እቲ ሰበይቲ ዝብል ቃል ንል ኣንስተይቲ ከም ዝኾነት ንምምልካት ደኣ ምበር ከም ዝተመርዓወት ዘመልክት ኣይኮነን።

ከምቲ ክወን ሂዋን ሰበይቲ ተሰምያ ምክንያቱ፡ ካብ ሰብኣይ ስለ ዝተወሰደት (ዘፍ.3:20)፡ ሂዋን ዝተሰመየትሉ ኸኣ ኣደ ኩሉ ህያው ስለ ዝኾነት ኢያ (ዘፍ.3:20)።

ሰበይቲ ዝብል ቃል ብዛዕባ ፍጥረታን ኣንስተይትነታን ኢዩ ዘመልክት፡ ሂዋን ከኣ ብዛዕባ ኣደነታ።

እታ ኣብ መጽሓፍ ዕብራውያን ሰበይቲ እትብል ቃል ንቅድስቲ ድንግል ማርያም ከም ዝተሓጸየት ደኣ እምበር ከም ዝተመርዓወት ከም ዘይተርኢ ምስክር፡ ሓዋርያ ሉቃስ ዝበሎ እዚ ዝሰዕብ ኢዩ፤ “ዮሴፍ ድማ፡ ካብ ቤት ዳዊትን ካብ ዓ ሌቲን ስለ ዝነበረ፡ ካብ ገሊላ ካብ ዓዲ ናዝሬት ምስታ ጠኒሳ ዘላ ማርያም ሰበይቲ...” (ሉቃ.2:4-5)። እታ “እቲ ሰበይቶኻ ማርያም ጠኒሳቶ ዘላ ካብ መንፈስ ቅዱስ ኢዩ እዋ ንምውሳዕ ኣይትፍራህ።” እትብል ቃል ሕጽይቶኻ ማለት ኢያ...

ማርያም ሰበይቲ ዝተባህለትሉ ምክንያት ድንግልና ስለ ዘይብላ ኣይኮነትን! የርሕቆ!! መጽሓፍ ከም ዘይፈለገ መስኪሩ ኢዩ። ግን ከምኡ ተጸዊዓ፡ እዚ ኣብ ኣይሁድ ንዝተሓጸየት ሰበይቲ ተባሂላ ኸኸትጽዋዕ፡ ልሙድ ኣጸዋውዓ ከምኡ ስለ ዝኾነ ኢዩ። ንል ኣንስተይቲ ሰበይቲ ተባሂላ ኢያ ትጽዋዕ። ንምስክር ሂዋን ሽዑ ንሽዑ ምስ ተፈጥረት ኢያ ሰበይቲ ተባሂላ ተጸዊዓ፡ እዚ ኸኣ ቅድሚ ሓጢአት ምግባርምን ካብ ገነት ምስንጎምን

ምውላደምን ኢዩ ገዥኝ...

ካብቲ ክንግንዘቦ ዘሎና፡ ብድሕሪ ልደት ጎይታና ኢየሱስ ክርስቶስ፡ ኣብቲ እቲ መልእኽን ንዮሴፍ ኣብ ዝተዛረበሉ እዋን፡ ሰበይቲኻ ዝብል ቃል ኣይጠቐሰን። “... ተንሥእ ነቲ ህፃንን ነዲኡን ሒዝኻ...” ኢዩ ዝበለ። (ማቴ.2:13)። ክምለሱ ሽኢ፤ “... ነዚ ህፃንን ነዲኡን ሒዝኻ፡ ...” በሎ፡ (ማቴ.2:20)። ዮሴፍ ከኣ ናብ ግብጺ ምጋሹን ምምላሱን ከምኡ ገበረ። “... ተንሥእ፡ ነቲ ህፃንን ነዲኡን ሒዙ፡ ...” (ማቴ.2:14፣21)። ሰበይቲኻ እትብል ቃል ኣይተጠቀመን።

እታ ሰበይቲ እትብል ቃል ንቅድስቲ ድንግል ማርያም ቅድሚ ምጥናሳን ምስ ጠነሰትን ዝተጠቀመሉ ምኽንያት፡ ምእንቲ ኣይሁድ፡ ሰበይቲ ሰብኣይ ዘይኮነት ክንሳስ ጠኒሳ ተረኪባ ኢሎም ብዳርባ እምኒ ከይቐትልዋ ኢዩ። ብድሕሪ ልደት ጎይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ግን፡ እቲ ኣምላካዊ ምግላጽ ነዚ ቃል እዚ ኣይተጠቐመሉን። ኣብቲ መልእኽ ምስ ዮሴፍ ኣብ ዝተዛረበ ይኹን፡ ኣብቲ ዮሴፍ ዝገበሮ ውን፡ ዋላ ኣብቲ ምስ ሰብ ጥበብ ውን ይኹን፡ “ነቲ ህፃን ምስ ኣዲኡ ማርያም ረኣይም” (ማቴ.2:11)፡ ኢዩ ዝብል። ዋላውን ነቶም ንሶት፤ “ቀልጢፎም ከኣ ከዱ፡ ንማርያምን ንዮሴፍን ነቲ ህፃን ከኣ ኣብ መብልዕ ማል ደቂሱ ረኸሱ።” (ሉቃ.2:16)።

ቅድሚ ምርኻቦም

መጽሓፍ ቅዱስ፡ ቅድስቲ ድንግል ማርያም ንጎይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ብዘይሰብኣይ ከም ዝወለደቶ ዘረጋግጸሉ ዕላማ፡ ክልተ ምኽንያት ኣለዎ፤

፩፡- እቲ ዝውለድ ከምቲ ንቡር ካብ ኣቦን ኣደን ከም ዘይተወልደ ገኸርኢ፡ ካብ መንፈስ ቅዱስ ስለ ዝተወልደ፡ ካብ ድንግል ምውላዱ ንኣምላኽነቱ ምምስካር ኢዩ። እቲ መልእኽ ድማ ነዚ ክገልጽ ኢዩ ከምዚ ዝሰዕብ ዝበለ፤ “... ጠኒሳቶ ዘላ ካብ መንፈስ ቅዱስ ኢዩ...” (ማቴ.1:20)።

፪፡- ካብ ቅድስቲ ድንግል ማርያም ብዘይዘርኢ ሰብ ስለ ዝተወልደ፡ ነቲ ዝውረስ ሓጢአት ከም ዘይወረሰ ክንኣምን ይድግፈና። በዚ ሽኢ ንምድሓንና ገዢኡ ይኸውን፡ ምኽንያቱ ንሱ ብዘይሓጢአት ስለ ገዢኝ ምእንቲ ሓጢአተኛታት ክመውት ይኸእል ኢዩ።

ስለዚ ሽኢ ምትኳር ሓዋርያት ኣብቲ ቅድስቲ ድንግል ማርያም ቅድሚ ንጎይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ምውላዱ ምስ ሰብኣይ ከም ዘይተረኸበት ኢዩ ነይሩ፡ እዚ ሽኢ ነቲ ካብ ድንግል ምውላዱ ንምምስካር ኢዩ። እቲ ብድሕሪ ምውላዱ ምስ ሰብኣይ ከም ዘይተረኸበት ዝገልጽ ነጥቢ፡ ግን መረጋገጺ ዘዩድልዮ ተግባራዊ ኢዩ።

ክሳብ... ኣይፈለግን

እታ ክሳብ እትብል ቃል (until) ነቲ ቅድሚኣ ገዢኝ ኢዩ እተመልክት እምበር፡ ብኣንጻሩ ነቲ ብድሕሪኣ ዘሎ ኣይኮነትን እተመልክት።

ካብ ኣብነታት መጽሓፍ ቅዱስ ብዛዕባ ሚካል ጓል ንጉሥ ሳኦል ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “ሚካል ጓል ሳኦል ከኣ ክሳብ እታ እትሞተላ መዓልቲ ውላድ ኣይነበራን።” (2ሳሙ.6:23)። እቲ ርጉጽ ከኣ ብድሕሪ ሞታ ውላድ ክህልዋ ኣይክእልን ኢዩ... ከምኡውን ቃል ጎይታና ኢየሱስ ክርስቶስ፤ “... ኣነ ክሳብ መወዳእታ ዓለም ከሉ መዓልቲ ምሳኻትኩም ኢዩ።”

(ማቴ.28:19-20)። ከምቲ ፍሉጥ ከአ ብድሕሪ እዚ ዓለምዚ ምሕላፍውን ምሳና ክህሉ ኢዩ። ከምኡውን ጎይታ ንክርስቶስ ከምዚ ዝስዕብ ይብሎ፤ “ጎይታይ ንጎይታይ፡ ንጸላእትኻ መርገጽ እግሮኻ ክሳዕ ዝገብሮም፡ አብ የማነይ ተቐመጥ በሎ።” (መዝ.110:1)። ብድሕሪኡውን አብ የማነ ከም ዝህሉ ፍሉጥ ኢዩ...

ከምዚ ዝአመሰለ አብነታት አዝዩ ብዙሕ ኢዩ...

እምበኣርከስ እታ “ክሳብ” እትብል ነቲ ብድሕሪአ ዘሎ አይ ኮነትን እተመልክት።

ዮሴፍ ንማርያም ክሳብ በሽሪ ወዳ እትወልድ አይፈለግን፤ ከምኡውን ብድሕሪ ምውላዳውን አይፈለግን፤ ምክንያቱ ቅድሚ ልደት ጎይታ ንክቐርባ እኳ ዝሓኸነ፡ ጎይታ ምስ ወለደትን፡ ብድሕሪ እቲ መላእክትን ተአምራትን ሰብ ጥበብን ምስ ረአየን፡ ትንቢት ምፍጻሙን ካብ መንፈስ ቅዱስ ከም ዝተጠንሰን ምስ ተነግሮ፡ ንሱ ወዲ ልዑል ከም ዝጽዋዕ፡ ንሱ አማኑኤል መድሕን ከም ዝኾነን፡ ምስ ፈለጠን ደአ ክንደይ አዝዩ ዘይሓኸነ።

ንሱ ኢዩ እቲ ትንቢት ነብዩ ኢሳይያስ አብኡ ዝተፈጸመ፡ ከምዚ ዝስዕብ ይብል፤ “... እንሆ፡ ድንግል ክትጠንሱ፡ ወዲ ኸአ ክትወልድ ኢያ፡ ስሙውን አማኑኤል ክትሰምዮ ኢያ።” (ኢሳ. 7:14)። ከምኡውን፤ “ህፃን ተወሊዱልና፡ ወዲ ተዋሂቡና ኢዩ እሞ፡ እቲ ግዝኣት ከአ አብ መንኮቡ ኢዩ፡ ስሙውን ግሩም፡ መካር፡ ብርቱዕ አምሳኽ፡ አቦ ዘለኣለም፡ መስፍን ሰላም ክስመ ኢዩ። ብፍርድን ብጽድቅን ካብ ሕጂ ክሳዕ ዘለኣለም ምእንቲ ከጽንዓን ከቐማንሲ፡ አብ ዝፋን ዳዊትን አብ መንግሥቱን ዕ ብዩት ግዝኣቱን ሰላሙን መወዳእታ የብሉን። ቅንኣት እግዚአብሔር ጎይታ ሠራዊት ነዚ ክገብር ኢዩ።” (ኢሳ.9:6-7)። ምናልባት

እቲ መልእኽ አብ (ሉቃ.1:31-32)፡ ዝተዛረበ ካብዚ ናይ መወዳ እታ ጥቕሲ ኢዩ ዝኸውን።

“አሕዋቱ” ዝብል ቃል

አብ አይሁድ እቲ ሓው ዝብል ቃል ንአዝዩ ቀረባ ዝምድናን ንሓው ወዲ አቦን እኖን ዘመልክት ኢዩ። ነዚ ዘመልክት ብዙሕ አብነታት አሎ፤

፩፡- ብዛዕባ ያዕቆብን አኮኡ ላባንን፡ አሕዋት ተባሂሎም ምስማዮም፤

መጽሓፍ ቅዱስ ብዛዕባ ምርኻብ ያዕቆብን ራሄልን፡ አቦአ ንያዕቆብ አኮኡ ክንሱ ከምዚ ዝስዕብ ይብል፤ “ኮነ ኸአ፡ ያዕቆብ ንራሄል ንል ላባን አኮኡን ነባጊዕ አኮኡ ላባንን ምስ ረአየ፡ ቀሪቡ ነቲ እምኒ ካብ አፍ እቲ ዒላ ገልበጦ፡ ነባጊዕ አኮኡ ላባን ድማ አስተየን። ያዕቆብ ከአ ንራሄል ሰዓማ፡ ቃሉ ዓው አቢሉውን በኸየ። ያዕቆብ ድማ ንራሄል፡ ንሱ ሓው አቦአ፡ ወዲ ርብቃ፡ ምኻኑ ነገራ። ...” (ዘፍ.29.10-12)። አብዚ ጽሑፍ ከአ አኮኡ ዝብል ቃል ብዙሕ ጊዜ ተደጋጊሞ አሎ።

አብዚ እምበኣር ሓው ዝብል ነቲ አዝዩ ቀረባ ዝምድና ንምምልካት ተጠቀመሉ።

ከምኡ ዝአመሰለ ሥርዓት ከአ ላባን ብዛዕባ ዋጋ ክዛረብ እንከሎ፡ ከምዚ ዝስዕብ በሎ፤ “... ሓወይ ክንዲ ዝኾንካዶ ብኸምኡ ክትግዝአኒ፡...” (ዘፍ.29:15)። አብዚ እምበኣር ላባን ንወዲ ሓብቱ ሓወይ ኢሉ ሰመዮ።

፪:- አብነት አብርሃምን ሎጥን፤

ሎጥ ወዲ ሓዉ ንአብራሃም ኢዩ ነይሩ (ወዲ ኣርን) (ዘፍ. 11:31)። ምስኛይ እዚ መጽሓፍ ቅዱስ ብዛዕባ ምርኮ ሎጥ ምስ ሰብ ባቢሎን ክዛረብ እንከሎ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፤ “አብራም ድማ ሓዉ ከም ዝተማረኸ ምስ ሰምዐ፡...” (ዘፍ.14:14)። ንሎጥ ወዲ ሓዉ ክንሱ ከም ሓው ግይሩ ቁጺርዎ። ግን ኣዝዩ ናይ ቀረባ ዘመድ ኢዩ ነይሩ።

በዚ ኣገባብ ከኣ “ኣሕዋት ኢየሱስ” ዝተባህሉ ከምዚ ሕጂ እንገልጽ ንደቂ ሓትኖኡ ኢዩ፤

“ኣሕዋት ጎይታ” ዝተባህሉ እንመን ኢዮም?፤

ጎይታ ንዓዲ ምስ ተመልሰ ብእኡ ከምዚ ዝሰዕብ እናበሉ ተገረሙ፤ “... እዝሰ ወዲ እቲ ፀራቢ ደይኮነን? ኣዲኡስ ማርያም እትብሃል ድይኮነትን? ኣሕዋቲስ ያዕቆብ፡ ዮሴፍ፡ ስምኣን፡ ይሁዳዶ ኣይኮኑን? ኣሓቱ ኩላተንሲ ምሳናዶ ኣየለዋን?...” (ማቴ.13:54-56)፤ (ማር.6:1-3)።

ቅዱስ ሓዋርያ ጳውሎስ ን“ያዕቆብ ሓው ጎይታና” ከም ዝረኣዮ ይጠቅስ (ገላ.1:19)። ካብ ያዕቆብ ወዲ ዘብዴዎስ ንኸፈልይዎ (ማር.15:40)። እዚ ያዕቆብ እዚ እቲ ንእሸቶ ያዕቆብ ኢሎም ይሰምይዎ። ከምኡውን ያዕቆብ ወዲ እልፍዮስ ይሰመ (ማቴ.10:3)፤ ከምቲ ኣብ (ገላ.1:19) ዝተጸሕፈ ኸኣ ሓደ ካብ ሓዋርያት ነበረ።

ሓዋርያ ቅዱስ ማቴዎስ፡ ኣብ ሰቕለት ጎይታ ከምዚ ዝሰዕብ ኢሉ ይጠቅስ፤ “ኣብኡ ብዙሓት ኣንሱቲ ርሕቕ ኢለን ይርእያ ነበራ። ንሳተን ንኢየሱስ ከገልግላኦ ካብ ገሊላ ዝሳገባኦ ኢያን። ካብኣተን ከኣ ማርያም ብዓልቲ መግደላን ማርያም ኣደ ያዕቆብን ዮሴፍን፡ ኣደ ደቂ ዘብዴዎስውን ነበራ።” (ማቴ.27:55-56)።

መን ኢያ እዛ ማርያም ኣደ ያዕቆብን ዮሴፍን? ቅድስቲ ድንግል ማርያም ድያ? ንሳኸ ነዞም ኩሎም ኣወዳት ክትወልድ ክኸውን ዝኸእል ድዩ?!

ንሳ ማርያም ሰበይቲ እልፍዮስ ወይ ቀለዮጳ ኢያ፡ እታ ብዛዕባኣ ሓዋርያ ዮሃንስ ከምዚ ዝሰዕብ ዝበለ፤ “ኣብ ጥቓ መስቀል ኢየሱስ ከኣ ኣዲኡን ሓትኖኡ ማርያም ሰበይቲ ቀለዮጳን ማርያም መግደላዊትን ደው ኢለን ነበራ።” (ዮሃ.19:25) ምስ (ማቴ.27:55-56) ኣነጻጽር።

ማርያም ኣደ ያዕቆብን ዮሴፍን ማርያም መግደላዊትን ኣብ ጊዜ ሰቕለት ብሓደ ነበራ፡ (ማቴ.27:55-56)። ንሰን ንባዕለን ማርያም መግደላን ማርያም ኣደ ያዕቆብን ዮሴፍን ኣብ ጊዜ ቀብሪ ደው ኢለን ነበራ “... ኣበይ ከም ዘንብርዎ ይርእያ ነበራ።” (ማር.15:47)። ከምኡውን ቀዳም ምስ ሓለፊት ቅብኣት ዘዳለዋ ንሳተን ኢያን (ማር.16:1)። ምስ ማርያም ኣዲኡውን ኣብ መስቀል ቆይመን ነበራ። ሓዋርያ ዮሃንስ ከምዚ ዝሰዕብ ዝበለውን ነዚኣን ክልቲኣን ኢዩ፤ “ኣብ ጥቓ መስቀል ኢየሱስ ከኣ ኣዲኡን ሓትኖኡ ማርያም ሰበይቲ ቀለዮጳን ማርያም መግደላዊትን ደው ኢለን ነበራ።”

እምበኣርከስ ኣሕዋት ኢየሱስ ክርስቶስ ማለት ደቂ ሓትኖኡ ማርያም ሰበይቲ ቀለዮጳ ወይ እልፍዮስ ኣደ ያዕቆብን ዮሴፍን... ኢያ።

እንተ እቲ ብዛዕባ ቀለዮጳን እልፍዮስን ናይ ኣስማት ፍልልይ ኢዩ፡ ፍልልዩ ግን ኣብ ኣባሃህላን ከምቲ ቅዱስ ጂሮም፤ “ኩሉ ሰብ ልዕሊ ሓደ ስም ክህልዎ ልምዲ መጽሓፍ ቅዱስ ኢዩ።” ዝበሎውን ይኸውን። ምኽንያቱ ራጉኤል ሓሙ ሙሴ (ዘጸ.2:18)፡ ዮትሮ እውን ይሰመ ነበረ (ዘጸ.4:18)፡ ጊዴዎን እውን ዮሩብ-ብዓል ይሰመ ነበረ (መሳ.6:32)። ጴጥሮስ እውን ስምኣንን ኪፋን ተሰምዮ፡

እቲ ሓደ ይሁዳ ከአ ታዴዎስን ልብድዮስን ተባሂሉ ይሰመ (ማቴ.10:3)። እዚ እምበኣር ማርያም ኣደ ያዕቆብን ዮሴፍን እታ ቅድስቲ ድንግል ማርያም ከም ዘይኮነት የብርሃልና፣ መጽሓፍ ቅዱስ ከአ በዚ ስም እዚ ኣይጸወዓን።

መተሓሳስቢ፤

፩:- ካብቲ ክኸውን ዘይክእል፣ ማርያም እዞም ከሉም ደቂ እንክለውዎ ጐይታና ኣብ መስቀል እንክሎ ንተማሃራዩ ዮሃንስ ብሓደራ ኣይምሃባን። ደቂ እንተ ዝህልወዎ ነይሮም፣ ብቐዳምነት ንዕኡም ኢያ ክትወሃብ ዝግባእ...

፪:- ኣብቲ ዮሴፍ ንግብጺ ዝኸደሉን ዝተመልሰሉን ጸሓፊት፣ ብዘይካ “ኢየሱስ” ካልእ ኣሰማት ኣይጠቐስን (ማቴ.2:14-21)። ኣብቲ ናብ ኢየሩሳሌም ዝገሹሉ እዋን ከአ ንሱ ወዲ ዓሠርተው ክልተ ዓመት ኢዩ ነይሩ (ሉቃ.2:42)።

፫:- እቲ ገሊጻም (ኣሕዋት ኢየሱስ) “ደቂ ዮሴፍ ኮይኖም ግን ካብ ካልእ ሰበይቲ ዝወለደም እሞ ዘዕብዮም ዝነበረ ኢዮም” ዝብልዎ ዘይቅኑዕ ኢዩ። ምክንያቱ መጽሓፍ ቅዱስ ኣደ ዮሴፍን ያዕቆብን ኣብ ጊዜ ስቕለት ደው ኢላ ከም ዝነበረት ይሕብር፣ (ማር.15:47)።

፬:- ንቐጻልነት ድንግልና ማርያም ዝሕብር ኣብ መጽሓፍ ነብዪ ህዝቅኤል ኣሎ። ነብዪ ህዝቅኤል “ኣብ ምብራቕ ዝተዓ ጽወ ኣፍደገ ረእኹ” ይብል፤ “እግዚኣብሔር ድማ በለኒ፣ እዛ ደገ እዚኣ ዕጽውቲ ቸኹን፣ ኣይትከፈት፣ ሰብውን ኣይእተዋ። እግዚኣብሔር ኣምላኽ እስራኤል ኣትዩላ ኢዩ እሞ፣ ስለዚ ብዕ ጽውታ ትንበር።” (ህዝ.44:2)።

እዚ እቲ ጐይታ ዝኣተዎ ማኅፀን ቅድስቲ ድንግል ማርያም ኢዩ። ካልእ ውላድ ሰብ ከይኣትዎ ብዕጽዉ ተረፈ።